

O SS 066

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

The Effects of Using Guidance Activities Package Base on Art Activities
on the Career Development of Students in the Second
Rattanaaburi School, Surin Province

เก็จกาญจน์ กนกแก้ว (Kejkan kanokkaew)¹ นรินาถ แสนสา (Niranat Sansa)²

จิระสุข สุขสวัสดิ์ (Jirasuk Suksawat)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบภาวะทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ (2) เปรียบเทียบภาวะทางอาชีพอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง และ (3) เปรียบเทียบภาวะทางอาชีพอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองกับระยะติดตามผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ (3) แบบสอบถามภาวะทางอาชีพ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82 และ (4) แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ (1) ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อมีภาวะทางอาชีพสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ภายหลังจากการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ภายหลังจากการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อมีภาวะทางอาชีพหลังการทดลองและระยะติดตามไม่แตกต่างกัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปรากฏว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการภาวะทางอาชีพมากขึ้นโดยมีการรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ และสามารถระบุอาชีพที่ตนสนใจได้

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ภาวะทางอาชีพ มัธยมศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Kejkan.kk@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช niranat_5854@hotmail.com

³ อาจารย์ ดร. ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Jirasuk.STOU@gmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The purpose of this research were (1) to compare the career maturity of the experimental group students before and after using guidance activities packages through visual arts. (2) to compare the career maturity of the experimental group students with the control group students after using guidance activities packages (3) to compare the career maturity of the experimental group after using guidance activities packages with the follow up periods. The sample used in this study were students in the second semester of the first year of school in 2559 Rattanaaburi. district Rattanaaburi They were selected by random groups. The raffle is the first group, the control group, the experimental group, one group of 30 people. The employed research instrument were (1) the Activities Packages through Visual Arts (2) the questionnaire of career maturity with reliability coefficient of .82 (3) the interviews (4) the normal guidance Activities. Statistics for data analysed were the mean, standard deviation and the T-test And content analysis Research finding revealed (1) after the experimental student groups receiving the guidance activities packages through visual arts, the postexperiment of career maturity significantly increase at the .05 level. (2) after the experiment, the career maturity experimental group higher than the control group significantly .05 level. (3) The career maturity of the experimental group after the experiment and the follow period were not different. Data from the interviews revealed that students' learning and professional development, maturity, more is known about their careers and identify their career interests.

Keywords: Guidance activities package base on art activities, Career development,
Secondary Education

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ในการพัฒนาประเทศชาติสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ การพัฒนาคน เพราะคนเป็นกำลังสำคัญของชาติ การจะสร้างกำลังของชาติให้พัฒนาได้นั้น ต้องเตรียมเด็กและเยาวชนในวันนี้ ด้วยการศึกษที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับเป้าประสงค์ เพื่อกำหนดปัจจุบันและอนาคตของประเทศชาติ ในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม ทุนนิยมข้ามชาติ ตลอดจนความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจการที่บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจของตน นอกจากจะทำคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีแล้ว ยังส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศชาติดีขึ้นด้วยดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า "การทำงานด้วยความรู้ ความสามารถ ด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ศึกษานั้น เป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้นโดยแท้ และบุคคลที่มีคุณภาพอันพัฒนาแล้วย่อมสามารถจะพัฒนางานส่วนรวมของชาติ ให้เจริญก้าวหน้าได้ดังประสงค์." (พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา 8 กรกฎาคม : 2530) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ "กิจกรรมแนะแนว" เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:20) การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อและอาชีพ จะช่วยให้นักเรียนได้สำรวจ ค้นพบเข้าใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ ความสนใจของตนเองตลอดจนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อความพร้อมในการเลือกแนวทางในการศึกษาและเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง การจะตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตัวเองนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะของตนเองอย่างแจ่มแจ้ง มีความรอบรู้และรู้สึกในโอกาสของอาชีพ มีการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของตน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ว่านี่คือ ภูมิภาวะทางอาชีพ ซึ่งความสำคัญเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพนี้ ซูเปอร์ (Super. 1975: 15; อ้างอิงจาก วิกานดา ชัยวัฒน์. 2551: 29 อ้างอิงจาก ลอ สมใจ. 2556:7) ได้ให้ความหมายของภูมิภาวะด้านอาชีพไว้ว่า "เป็นสิ่งที่ใช้แทนระดับของการพัฒนาที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นอยู่ในระดับของกระบวนการที่ต่อเนื่องกันในการพัฒนาการด้านอาชีพ จากจุดเริ่มต้นค้นหาหรือสำรวจไปจนถึงขั้นเสื่อมถอย โดยภูมิภาวะด้านอาชีพของบุคคลแต่ละระดับอายุจะแตกต่างกัน" นอกจากการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพแล้ว เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกต่างๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสที่จะแสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพ และความเป็นอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดมาจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง Peterson (1958:101 อ้างอิงจาก อรทัย บุญเที่ยง. 2555:17) นอกจากศิลปะจะสวยงามแล้ว ศิลปะยังสามารถทำให้เด็กได้แสดงออก กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด สามารถฝึกเด็กให้รู้จักสังเกตหาเหตุผล รู้จักสร้างสรรค์ลักษณะนิสัยที่ดี และมีความพร้อมในการเรียนพัฒนาตัวเองทั้งในด้านส่วนตัวและด้านสังคม (2533 : 89 อ้างอิงจาก ขวัญใจ เมืองโคตร . 2555 : 35) ในการแสดงออกของเด็กนั้น จะเป็นการกระตุ้นให้แสดงออกทางความคิดโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อสะท้อนออกมาเป็นภาพ เพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กมีโอกาส ค้นคว้า ทดลองและสื่อสาร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542:107 อ้างอิงจาก อรทัย บุญเที่ยง. 2555:19) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ พบว่าทฤษฎีศิลปะที่นำมาใช้ส่วนใหญ่ นำไปใช้ในเรื่อง เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพนอกชั้นเรียน และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพในชั้นเรียนแบบปกติ ทดสอบเชาว์ปัญญา นำศิลปะไปใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความสามารถในการรับรู้ทางสายตาเห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ ยังไม่ได้ศึกษาในเรื่องวุฒิภาวะทางอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาการใช้ศิลปะเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพ

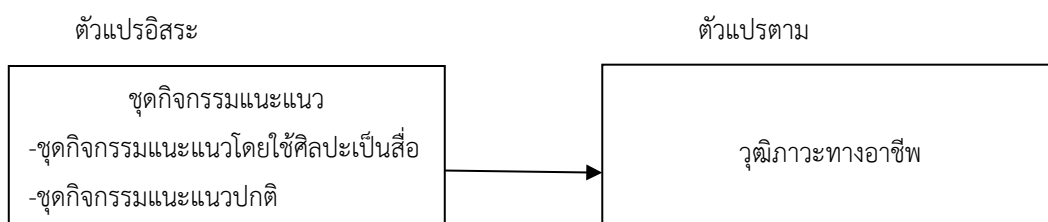
ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียน เพื่อความเข้าใจในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการเตรียมตัวทางอาชีพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (และกรอบแนวคิดการวิจัย ถ้ามี)

1. เปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ
2. เปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง
3. เปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองกับระยะติดตามผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองมี ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimentar Research) แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วัดก่อนหลัง ประชากรที่ศึกษาคือมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 466 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ (3) แบบสอบถามวุฒิภาวะทางอาชีพ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82 และ (4) แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังจากการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ภายหลังจากการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อมีวุฒิภาวะทางอาชีพหลังการทดลองและระยะติดตามไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ผลการวัดระดับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล (n=30)

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
ระยะก่อนการทดลอง			
กลุ่มทดลอง	92.17	4.00	ระดับปานกลาง
กลุ่มควบคุม	90.20	5.20	ระดับปานกลาง
ระยะหลังการทดลอง			
กลุ่มทดลอง	106.60	3.45	ระดับมาก
กลุ่มควบคุม	92.57	6.31	ระดับปานกลาง
ระยะติดตามผล			
กลุ่มทดลอง	103.37	9.66	ระดับมาก

ตารางที่ 1 พบว่าระยะก่อนทดลองกลุ่มทดลองมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =92.17,SD=4.00)กลุ่มควบคุมมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =90.20 ,SD=5.20) ระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =106.60 ,SD=3.45) กลุ่มควบคุมมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =92.57 SD=6.31) และระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =103.37,SD=9.66)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สลิปเป็นสื่อ (n=30)

กลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	SD	t	Sig
ก่อนทดลอง	92.17	4.00		
	13.92	.000		
หลังทดลอง	106.60	3.45		

*P < .05

จากตารางที่ 2 พบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนบุคลิกภาพทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนบุคลิกภาพทางอาชีพสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางอาชีพอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง (n=30) ดังแสดงในตารางที่ 3

ระยะหลังทดลอง	$\bar{X}$	SD	t	Sig
กลุ่มทดลอง	106.60	3.45		
	10.69	.000		
กลุ่มควบคุม	92.57	6.31		

*P < .05

จากตารางที่ 3 พบว่าระยะหลังทดลองกลุ่มทดลองมีบุคลิกภาพทางอาชีพอาชีพ ($\bar{X}=106.60$, $SD=3.45$) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนบุคลิกภาพทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนบุคลิกภาพทางอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง
กับระยะติดตามผล (n=30) ดังแสดงในตารางที่ 4

กลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	SD	t	Sig
หลังการทดลอง	106.60	3.45		
	1.88	.07		
ระยะติดตามผล	103.37	9.66		

*P < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ระยะติดตามผลการทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพทางอาชีพของนักเรียนมีระดับบุคลิกภาพทางอาชีพไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ระยะติดตามผลการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับบุคลิกภาพทางอาชีพไม่ต่างกับระยะหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเป็นภาพรวม จำนวน 10 กิจกรรม จากผลการทำกิจกรรมปรากฏว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการบุคลิกภาพทางอาชีพมากขึ้นโดยมีการรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ และสามารถระบุอาชีพที่ตนสนใจได้

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยอภิปรายผลการทดลองเป็นภาพรวม โดยอธิบายเป็นภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีบุคลิกภาพทางอาชีพสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพทางอาชีพจำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อมีบุคลิกภาพทางอาชีพสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนกลุ่มทดลองมีส่วนร่วมในการแสดงออกของเด็กจะเป็นการกระตุ้นให้แสดงออกทางความคิดโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อสะท้อนออกมาเป็นภาพ เพื่อเป็นสื่อที่อธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กมีโอกาส ค้นคว้า ทดลองและสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, น.107 อ้างอิงมาจาก อรทัย บุญเที่ยง. 2555, น.19)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ทั้งชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพนักเรียน มีเทคนิคที่ใช้ศิลปะเป็นสื่อ คือ การวาดภาพพระบายสี การฟังเพลง การ์ด วาดภาพพระบายสี ทำการ์ด POP UP โรอยากเพเซอร์ การปะติด ทำให้เด็กได้แสดงออกถึงตัวตน ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520 น.124 อ้างอิงมาจาก สุพัฒนาทองนุ่น, 2548 น.32) กล่าวถึงคุณค่าของศิลปะที่มีต่อผู้เรียนดังนี้คือ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึกของตนให้เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำ สิ่งที่เห็น รู้สึก คิด หรือกล่าวถึง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองและสำรวจสิ่งใหม่ในการค้นพบโลกของตนเอง เสริมสร้างความสามารถในด้านจินตนาการ การสังเกต การฝึกความไวทางความรู้สึกต่อตนเองและคนอื่น ยังสอดคล้องกับ จุรีรัตน์ บุญรินทร์ (จุรีรัตน์ บุญรินทร์, 2547:26) กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิด การแก้ปัญหา จินตนาการ ความสามารถในการแสดงออกทางศิลปะ ที่เด็กสามารถต่อเติมตามจินตนาการของตนเองได้อาจจะเป็นศิลปะสองมิติและศิลปะสามมิติ

จากการสังเกตการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพ ก่อนการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนชอบและสนใจมาก มีความตื่นตัวกับการใช้ศิลปะเป็นสื่อมีความสุข เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการภาวะทางอาชีพมากขึ้นโดยมีการรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ และสามารถระบุอาชีพที่ตนสนใจได้ การรู้จักและเข้าใจในลักษณะของตนเองอย่างแจ่มแจ้ง เป็นการสำรวจตรวจสอบเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของตนเอง มีความรอบรู้และรู้สึกในโลกของอาชีพ เป็นการเรียนรู้ข้อมูลอาชีพที่กว้างขวางหลากหลายรอบด้าน และรู้รายละเอียดอย่างลึกซึ้งในแต่ละอาชีพ พิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของตน เป็นการใช้วิจารณ์ญาณจากความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของตนเอง ประกอบกับความรู้ความเข้าใจในโลกของอาชีพที่สอดคล้องกัน ตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสนใจที่ตนเองมีต่ออาชีพนั้นๆ นิรนาท แสนสา.(2557, น. 20) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุพิน พูลผล (2553, น.78-85) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเทพมงคลรังสี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 20 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน นำกลุ่มทดลองเข้าโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ ที่ผู้วิจัยจัดขึ้นโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันในเรื่องการให้ข้อมูลตามเนื้อหาโครงสร้างของโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยจัดขึ้น 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 40 นาที รวม 10 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบวัดภาวะทางอาชีพของ ไครท์ส ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ มีคะแนนภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

2. ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพจำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพได้สร้างขึ้นตามรูปแบบที่กำหนดประกอบไปด้วยแผนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ 10 แผนแต่ละแผนประกอบไปด้วย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ชื่อกิจกรรม จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวัสดุ/อุปกรณ์ สื่อประกอบกิจกรรม วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย ชี้นำ ชักจูงกิจกรรม
ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ขั้นสรุปและนำไปใช้ และวิธีวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมี
องค์ประกอบที่ครบถ้วน ถูกต้องและมีความสอดคล้องทั้งภายนอกและภายใน กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้
ผู้เรียนได้ฝึกคิด ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อค้นหาคำตอบและช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามประสงค์ที่ตั้งไว้ ยรรยง
ผิวอ่อน (2555, น.241)

การที่พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพมีประสิทธิภาพ
กล่าวคือ นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักโลกของอาชีพ รู้จักพิจารณาการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งหมายถึงความ
พร้อมหรือความสามารถของบุคคลในการสำรวจและแยกแยะทางเลือกของอาชีพโดยที่การเสริมสร้างวุฒิภาวะทาง
อาชีพจะประกอบด้วย ความสามารถในการตัดสินใจ การสำรวจอาชีพ การวางแผนอาชีพ ความเข้าใจในโลกของงาน
และลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละอาชีพ ซึ่งการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในพัฒนาการทางอาชีพ 5 ขั้นตอน
หรือการเปลี่ยนผ่านจากขั้นหนึ่งสู่อีกขั้นหนึ่งอย่างประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางอาชีพของแต่ละ
บุคคล (Career Maturity อ้างอิงจากนิรนาท แสนสา, 2557, น.7-21 น.7-16) ตามทฤษฎีของทฤษฎีการเลือกอาชีพ
ของซูเปอร์

จากการสังเกตการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพ พบว่า
นักเรียนมีความชัดเจนในการเลือกอาชีพ การแสดงออกผ่านสื่อศิลปะมีความชัดเจนในอาชีพที่สนใจในขณะนั้น
มีความสามารถในการพิจารณาการตัดสินใจเลือกอาชีพจะเห็นได้จากกิจกรรมกล้าคิดพิชิตฝันที่นักเรียนสนทนากับ
ผู้วิจัยว่า ไม่มีอาชีพที่ตนเองสนใจในเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่าซึ่งสอดคล้องกับ ศรีธนา ประใจ 2538 , น. 17 , 2546 น. 57
อ้างอิงจาก กานติมา ศรีทิพย์ , 2546 ,น. 34) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการนำ
วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมจัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการแนะแนวอาชีพให้ผู้เรียน
เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศศพร เดชะกุล (ศศพร เดชะกุล, 2553 น. 23) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมศิลปะที่ช่วยให้เด็ก
ได้แสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด สามารถฝึกให้เด็กรู้จักสังเกตหาเหตุผล รู้จักสร้างลักษณะนิสัยที่ดีและมีความพร้อม
ในการเรียน พัฒนาตัวเด็กทั้งในด้านส่วนตัวและด้านสังคม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ คาร์เตอร์ (Cater.1979 :
1247-A) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมให้การศึกษาเกี่ยวกับอาชีพที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนเกรด 10
ผลปรากฏว่า กิจกรรมให้การศึกษาเกี่ยวกับอาชีพทำให้กลุ่มทดลองละกลุ่มควบคุม มีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกัน

3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ใน นักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพ
จำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว
โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพนักเรียนกลุ่มทดลองมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกันกับระยะ
หลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริม
วุฒิภาวะทางอาชีพ เป็น กิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่จัดให้แก่ผู้รับบริการหรือส่งเสริม
ให้ผู้รับบริการจัดกระทำขึ้นเอง ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมในขอบข่ายของการแนะแนวให้การศึกษา หรือเป็นกิจกรรมที่ผู้
แนะแนวผนวกผสมผสานในการเรียนรู้อื่นๆ คำนึงถึง และ เดอโบลท์. (สมร ทองดี และปราณี งามสุต, 2545 น. 14
อ้างอิงจาก Cunninghis;&DeBolt, 1997 น. 14 อ้างอิงจาก พระมหาประสิทธิ์ชัย จัปพันธ์, 2549 น.32) ในการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

แสดงออกของเด็กผ่านสื่อศิลปะสามารถกระตุ้นให้เด็กถ่ายทอดความรู้สึกที่อยู่ภายในออกมาผ่านทางศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson (1958, น.101 อ้างอิงมาจาก อรทัย บุญเที่ยง, 2555 น.17) กล่าวว่า เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกต่างๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสที่จะแสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพ และความเป็นอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดมาจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกต่างๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสที่จะแสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพ และความเป็นอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดมาจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเป็นไท เทวินทร์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ผลการวิจัยพบว่า 1.นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ภายหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3. ในระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์การเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง แสดงให้เห็นว่าผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียน เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้จัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ โดยมีกิจกรรมศิลปะเป็นสื่อ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง บุคลิกภาพ ความถนัด จุดเด่น ดังบทสัมภาษณ์นักเรียนที่กล่าวว่า “ได้รู้ตนเองว่าวิชาที่ทำคะแนนได้สูงสุดคือ วิชาภาษาอังกฤษและยังเก่งวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีบุคลิกภาพแบบ Artistic มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบใช้ชีวิตและกิจกรรมตามลำพัง ชอบคิดคนเดียว ชอบถ่ายรูป ” นักเรียนรู้จักอาชีพ ค้นพบว่าอาชีพที่เหมาะสมกับสามารถความสนใจของตนเอง สามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ ทั้งเป็นแนวทางในการเตรียมตัวประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจ ได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ดังบทสัมภาษณ์นักเรียนที่กล่าวว่า “อยากเป็นพยาบาลจะต้องอดทน ไม่กลัวเลือด ต้องเรียนสายวิทย์-คณิต และได้รู้จักอาชีพอื่นๆ เช่น นักบิน ผู้จัดการร้านอาหาร เป็นต้น” “อยากเป็นพยาบาล ต้องเรียนสายวิทย์-คณิต และตอนนี้จะต้องตั้งใจเรียนให้มากๆ พอไปเรียนม.ปลาย ต้องรู้จักแบ่งเวลา เพราะจะต้องเรียนหนักจะได้เกรดดี และสามารถนำความรู้ไปแข่งขันกับคนอื่นได้ และได้เรียนพยาบาล” ดังบทสัมภาษณ์นักเรียนที่กล่าวว่า “จะนำไปประยุกต์ใช้คือ ต่อไปจะต้องรู้ว่าตนเองให้เหมาะสมกับวัย เช่น ถ้าไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วได้เรียนวิชาอื่นที่นอกเหนือจากนี้ อาจจะทำคะแนนได้ไม่ค่อยดีจะต้องตั้งใจให้มากขึ้นและต้องเตรียมความพร้อม ถ้ามีอาชีพใหม่ๆเกิดขึ้น จะได้เป็นอีกทางเลือกและหากมีความเครียดจะได้เข้ามาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความเครียดได้” ดังบทสัมภาษณ์นักเรียนที่กล่าวว่า “จะนำไปสอนน้องให้ตระหนักถึงอาชีพของเขาว่าจะเลือกใช้อชีพอะไรจึงจะเหมาะกับตัวเขา” ดังบทสัมภาษณ์นักเรียนที่กล่าวว่า “ได้รู้จักการมาเรียนรู้จักกิจกรรมนี้เพื่อเป็นสื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้รู้แนวทางการวางแผนการดำเนินชีวิต เช่น จะกำหนดเป้าหมาย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ระยะสั้นระยะยาวเพื่อดำเนินชีวิตในการเรียนเพื่อประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปอย่างมีความสุข” ในการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพของนักเรียนจะช่วยให้เขามีภาวะในการเลือกอาชีพที่เป็นไปตามภาวะและเก็บเกี่ยวความสุขระหว่างทางเพื่อสานฝันสู่อาชีพในอนาคต เพราะท้ายที่สุดแล้วมนุษย์ไม่ได้ต้องการไขว่คว้าอะไรมากไปกว่าการต้องการความสุขและหวังว่าการเกี่ยวเก็บความสุขระหว่างทางจะเป็นพลังที่คอยหนุนนำให้หัวใจของนักเรียนในวัยนี้ได้พบกับความสุขตลอดเวลา มีความสุขในประกอบอาชีพตลอดไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพของนักเรียนไปใช้ ควรศึกษาทฤษฎี เนื้อหา วิธีการให้เข้าใจ และปรับใช้ให้สอดคล้องกับนักเรียน
 - 1.2 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพของนักเรียนควรปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนในระดับชั้นนั้นๆ
 - 1.3 นำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพของนักเรียนประยุกต์กับการส่งเสริมด้านอื่นๆ
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพของนักเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 2.2 ควรนำกิจกรรมศิลปะ คือ การปั้น งานสื่อผสม มาใช้กับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.3 ควรกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้น้อยลง เพื่อจะได้จัดกิจกรรมได้หลากหลาย
 - 2.4 ควรส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกประสบการณ์จริงในอาชีพที่นักเรียนสนใจ

เอกสารอ้างอิง

- กานตมา ศรีทิพย์. (2526). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุลศกกิจพิทยาคม จังหวัดราชบุรี. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , นนทบุรี.
- โกศล มีคุณ. (2545). การประเมินคุณภาพของเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. ในเอกสารประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว (หน่วยที่ 14) นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญใจ เมืองโคตร. (2555). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมที่มีต่อความพร้อมด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. (การศึกษามหาบัณฑิต)มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- จूरรัตน์ บุญรินทร์.(2547). การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์สำหรับเด็กด้อยโอกาส อายุระหว่าง 9-12 ปี กรณีศึกษา : นักเรียนที่สังกัดโรงเรียนเฉลิมมณีนายวิทยาการ จ.สมุทรปราการ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

- เป็นไท เทวินทร์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นิรนาท แสนสา.(2557). การแนะแนวด้านอาชีพ. ในเอกสารประสบการณ์วิชาชีพการแนะแนว (หน่วยที่ 6) นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2542). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2530). พระบรมราโชวาทพระราชทาน ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 8 กรกฎาคม. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2559, จาก www.thaigoodview.com/node/202418.
- พระมหาประสิทธิ์ชัย จัปปัน.(2549). การพัฒนาความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสารานุกรม. (ศึกษามหาบัณฑิต). จิตวิทยาการแนะแนว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ยุพิน พูลผล . (2534). ผลของโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพต่อภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยรรยง ผิวอ่อน. (2555).เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน. อุบลราชธานี: สำนักพิมพ์ยงสวัสดิ์กรุ๊ป จำกัด.
- ล่อ สมใจ.(2555).การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพมหานคร:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศศร เดชะกุล.(2553). การพัฒนาชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ แบบเทคนิคชินเนคติกส์ สำหรับเด็กหญิงระดับชั้นประถมศึกษาของสถานแรกรับเด็กหญิงอัญญาพร. (การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุพัฒนา ทองนุ่น. (2548) .การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรจิต วรรณรักษ์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชวัตรบวรณะ กรุงเทพมหานคร .(การศึกษามหาบัณฑิต). จิตวิทยาการแนะแนว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- อรทัย บุญเที่ยง. (2555). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์งานบนกระดาษแบบสามมิติที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.